

Η ελεύθερη ναυσιπλοΐα και τα Στενά του Ορμούζ

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ***

Ο ναυτικός αποκλεισμός που κήρυξε ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Ντόναλντ Τραμπ εναντίον του Ιράν, με τις συνέπειες που έχει αυτό για την ελεύθερη ναυσιπλοΐα, είναι μια απροσδόκητη κίνηση που θορύβησε, όχι μόνο το Ιράν ή την Κίνα, αλλά και τους ίδιους τους συμμάχους των ΗΠΑ.

Η τελευταία κίνηση της αμερικανικής κυβέρνησης στοχεύει να ασκήσει πίεση στο Ιράν ώστε να επιστρέψει στις διαπραγματεύσεις ύστερα από την αποτυχία των συνομιλιών στο Πακιστάν για τον τερματισμό του πολέμου το περασμένο Σαββατοκύριακο. Σύμφωνα με τους Αμερικανούς, ο αποκλεισμός δεν εμποδίζει τη διέλευση από τα Στενά του Ορμούζ σε πλοία με προορισμό άλλες χώρες, εφόσον βεβαίως είναι «διατεθειμένα» να αναλάβουν το ρίσκο να περάσουν από την εμπόλεμη ζώνη.

Στην πράξη, ο πόλεμος δοκιμάζει έναν κεντρικό λειτουργικό πυλώνα της παρουσίας των ΗΠΑ στην περιοχή ως σταθεροποιητικής δύναμης: την ελευθερία της ναυσιπλοΐας. Τα τελευταία πενήντα χρόνια, από την ενεργειακή κρίση της δεκαετίας του '70 μέχρι σήμερα, βασικός στόχος της αμερικανικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή ήταν η διασφάλιση της πρόσβασης στους ενεργειακούς πόρους της περιοχής σε σταθερές τιμές.

Το de facto κλείσιμο των Στενών, συνεπεία του πολέμου, δεν πλήττει μόνο την ενεργειακή ασφάλεια και την περιφερειακή ή και παγκόσμια οικονομία, αλλά και το κύρος των ΗΠΑ ως ηγεμονικής δύναμης. Μάλιστα, ο πρόεδρος Τραμπ φαίνεται να ανατρέπει το Δόγμα Κάρτερ, ότι η ελεύθερη ναυσιπλοΐα στα Στενά συνιστά εθνικό συμφέρον των ΗΠΑ, όταν υποστηρίζει ότι ευρωπαϊκές και ασιατικές χώρες θα πρέπει να είναι

υπεύθυνες για την ασφάλεια των Στενών διότι «εκείνες είναι που τα χρησιμοποιούν».

Πλέον, οι σύμμαχοι των ΗΠΑ δηλώνουν μέχρι και θυμωμένοι, όπως έκανε χθες η Βρετανίδα υπουργός Οικονομικών, καθώς κατά την εκτίμησή της «οι ΗΠΑ μπήκαν σε αυτόν τον πόλεμο χωρίς σαφές σχέδιο εξόδου και χωρίς ξεκάθαρη ιδέα για το τι θα προσπαθούσαν να επιτύχουν». Ως αποτέλεσμα, είπε, «τα Στενά του Ορμούζ είναι πλέον μπλοκαρισμένα». Από την πλευρά της, η Ιταλίδα πρωθυπουργός Τζόρτζια Μελόνι τονίζει ότι «είναι απαραίτητο να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια... για την επαναλειτουργία των Στενών, κάτι το οποίο είναι θεμελι-

Η απόφαση Τραμπ δεν πλήττει μόνο την ενεργειακή ασφάλεια, αλλά και το κύρος των ΗΠΑ ως ηγεμονικής δύναμης.

ώδες για εμάς, όχι μόνο για τον εφοδιασμό σε καύσιμα αλλά και για τα λιπάσματα».

Η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο ήδη έχουν συγκαλέσει τηλεδιάσκεψη με χώρες που είναι πρόθυμες να συμβάλουν σε αμυντική αποστολή με στόχο την αποκατάσταση της ελεύθερης ναυσιπλοΐας στα Στενά του Ορμούζ. Η Ελλάδα, ως ναυτιλιακή δύναμη, έχει κάθε συμφέρον όχι μόνο να υποστηρίξει, αλλά και να ηγηθεί σε κάποιες από αυτές τις προσπάθειες, όπως για την απελευθέρωση ναυτικών και εγκλωβισμένων πλοίων και τη συνεργασία με τον ναυτιλιακό κλάδο για την επανέναρξη των ασφαλών διελεύσεων, όταν το επιτρέψουν οι συνθήκες.

* Η κ. Κατερίνα Σώκου είναι Nonresident Senior Fellow στο Atlantic Council και ερευνήτρια εξωτερικού στο **ΕΛΙΑΜΕΠ**.